

ЛАБАРАТОРНЫ КАНТРОЛЬ ЭФЕКТЫЎНАСЦІ ТЭРАПЕЎТЫЧНЫХ МЕРАПРЫЕМСТВАЎ ПРЫ РЭСПІРАТОРНЫХ ХВАРОБАХ ЯГНЯТАК

С. У. ПЯТРОЎСКІ, канд. вет. навук, дацэнт

Т. С. У. НУРГАЛІЕЎ, магістрант

УА “Віцебская ордэна “Знак Пашаны” дзяржаўная акадэмія
ветэрынарнай медыцыны”,
Віцебск, Рэспубліка Беларусь

Анаталія. У ягнят, хворых бронхітам і бронхапнеўманіяй, у схему комплекснай тэрапіі былі ўключаны новакаінавая блакада зорчатых гангліяў і аўтагематэрапія. Павышэнне тэрапеўтычнай эфектыўнасці удаaskanаленых схем было пацверджана змяненнем марфалагічнага (статыстычна значнае памяншэнне ўзроўню лейкоцытаў) і біяхімічнага складу крыві (статыстычна значнае памяншэнне канцэнтрацыі глабулінаў і ўзрастанне канцэнтрацыі альбуміну і гемаглабіну) у жывёл вопытных груп у параўнанні з кантрольнай.

Хваробы дыхальнай сістэмы (у асноўным запаленчага характару) дастаткова часта рэгіструюцца ў моладзі авечак [1, 2]. Правадзімыя пры дадзеных хваробах лячэбныя мерапрыемствы не заўсёды аказваюцца эфектыўнымі. Вядома, што кантроль эфектыўнасці лячэння неабходна праводзіць не толькі грунтоўчыся на знікненні тых ці іншых клінічных прыкмет, але і на падставе аналізу марфалагічных і біяхімічных змяненняў у крыві [3].

У сувязі з гэтым мэтай нашых даследванняў стала ацэнка стану шэрагу паказчыкаў крыві пры выкарыстанні доследных схем лячэння ягнятак пры запаленчых хваробах дыхальнай сістэмы.

Ва ўмовах фермерскай гаспадаркі Рэспублікі Узбекістан у схему комплекснага лячэння ягнятак пры рэспіраторных хваробах былі ўключаны новакаінавая блакада зорчатых гангліяў (схема 1), аўтагематэрапія (схема 2) і сумеснае выкарыстанне аўтагематэрапіі і блакады зорчатых гангліяў (схема 3).

Для рэалізацыі распрацаваных схем былі сфарміраваныя чатыры групы ягнятак ва ўзросце ад 14 дзён да 2 месяцаў з клінічнымі прыкметамі бронхіту або бронхапнеўманіі па 15 жывёл у кожнай. Пасля клінічнага акрыяння ягнятак у жывёл кантрольнай і доследных груп былі адабраныя ўзоры крыві для марфалагічнага і біяхімічнага даследванняў. У стабілізаванай крыві вызначалі ўтрыманне

эрытрацытаў і лейкоцытаў, канцэнтрацыю гемаглабіну, а ў сываратцы крыві – канцэнтрацыі агульнага бялку і альбуміну. Узровень глабулінаў разлічвалі па рознасці канцэнтрацый агульнага бялку і альбуміну. Атрыманыя дадзеныя былі апрацаваны статыстычна з разлікам сярэдняй арыфметычнай ($\bar{X}$), стандартнага адхілення (σ) і значнасці адрозненняў (P).

Звесткі аб зменах марфалагічных паказчыкаў і канцэнтрацыі гемаглабіну ў крыві ягнятак прыведзены ў табл. 1.

Табліца 1. Утрыманне эрытрацытаў, лейкоцытаў і гемаглабіну ў крыві ягнятак

Паказчыкі	Групы ягнятак			
	Кантрольная	Доследныя		
		Першая	Другая	Трэцяя
Эрытрацыты, $\times 10^{12}/л$	$12,840 \pm 1,203$	$14,360 \pm 2,612$	$13,650 \pm 1,983$	$13,110 \pm 2,442$
Лейкацыты, $\times 10^9/л$	$14,700 \pm 2,459$	$12,780 \pm 1,787$	$13,520 \pm 1,814$	$12,10 \pm 2,12^*$
Гемаглабін, г/л	$96,09 \pm 5,19$	$108,20 \pm 11,91$	$107,97 \pm 10,72^{**}$	$110,42 \pm 16,61^*$

* $P < 0,05$ у адносінах да паказчыкаў ягнятак кантрольнай групы.

** $P < 0,01$ у адносінах да паказчыкаў ягнятак кантрольнай групы (у гэтай і ў наступнай табліцах).

З дадзеных табліцы вынікае, што найбольш значныя змяненні, якія мелі статыстычную значнасць, вызначаны ў крыві ягнятак, якіх лячылі з выкарыстаннем другой і трэцяй схем. Гэта тычыцца змяншэння ўзроўню лейкоцытаў на 21,5 % ($P < 0,05$) у жывёл трэцяй групы ў параўнанні з групай кантрольнай. Канцэнтрацыя гемаглабіну, наадварот, у крыві жывёл другой і трэцяй груп (у параўнанні з кантрольнай) павялічылася на 12,4 і 14,9 % адпаведна ($P < 0,01$ і $P < 0,05$).

Гэтыя змяненні абумоўлены больш поўным выкараненнем запаленчых змяненняў у арганізме ягнятак пры сумесным выкарыстанні сродкаў тэрапіі, стымулюючай нейра-трафічныя функцыі, і неспецыфічнай стымулюючай тэрапіі. Таксама у гэтых жывёл, як і ў ягнятак другой групы, адбылося ўзнаўленне функцыянальнай актыўнасці чырвонага косткавага мозга, што спрыяла нармалізацыі ўтварэння ў ім гемаглабіну.

У ягнятак доследных груп быў вызначаны і шэраг змяненняў біяхімічнага складу сывараткі крыві, што характарызаваў абмен бялку (табл. 2).

У сываратцы крыві ягнятак усіх груп было вызначана змяншэнне канцэнтрацыі агульнага бялку (для першай групы розніца была статыстычна значнай) у параўнанні з паказчыкам кантрольнай групы.

Гэтае змяншэнне адбылося за кошт больш нізкай канцэнтрацыі ў сываратцы крыві ўсіх жывёл доследных груп бялкоў глабулінавай фракцыі (у першай доследнай на 9,8 %, у другой на 26,4, а ў трэцяй на 15,9 %) у параўнанні з ягнятамі кантрольнай групы. Розніца ва ўсіх выпадках мела статыстычную значнасць.

Таблица 2. Утрыманне агульнага бялку, альбуміну і глабулінаў у сываратцы крыві ягнятак

Паказчыкі	Групы ягнятак			
	Кантрольная	Доследныя		
		Першая	Другая	Трэцяя
Агульны бялок, г/л	74,44 ± 7,80	71,84 ± 5,79*	67,51 ± 6,67	70,52 ± 3,40
Альбумін, г/л	21,62 ± 2,24	23,74 ± 2,57	25,72 ± 2,36**	24,94 ± 2,17**
Глабуліны, г/л	52,83 ± 7,81	48,11 ± 6,57**	41,79 ± 6,90*	45,58 ± 4,61*

Вядома, што канцэнтрацыя пратэінаў глабулінавай фракцыі мае тэндэнцыю да павышэння пры запаленчых працэсах (у тым ліку і пры пнеўманіі) [4]. Таму іх больш нізкі ўзровень у сываратцы крыві жывёл доследных груп сведчыць пра знікненне запаленчых зменаў у іх арганізме.

Нашыя даследы паказалі, што выкарыстанне ў схемах комплекснай тэрапіі пры рэспіраторных хваробах ягнятак сродкаў тэрапіі, рэгулюючай нейра-трафічныя функцыі (навакаінавых блокад), і неспецыфічнай стымулюючай тэрапіі (аўтагематэрапіі), дазваляе дасягнуць не толькі клінічнага, але і поўнага выкрывання хворых. Аб гэтым сведчаць вызначаныя змяненні ўзроўню ў крыві ягнятак лейкоцытаў, гемаглабіну, альбуміну і бялком глабулінавай фракцыі.

ЛІТАРАТУРА

1. Pneumonic lesions in lambs in New Zealand: patterns of prevalence and effects on production / K. A. Goodwin, R. Jackson, C. Brown [et al.] // New Zealand Veterinary Journal. – 2004. – Vol. 52, № 4. – P. 175–179.
2. Лукьянов, Р. Ю. Этиологические факторы бронхопневмонии у овец / Р. Ю. Лукьянов, Г. А. Лукьянова // Известия сельскохозяйственной науки Тавриды. – 2023. – № 33 (196). – С. 162–168.
3. Урясьев, О. М. Эффективность антибактериальной терапии внебольничной пневмонии в условиях реальной клинической практики / О. М. Урясьев, А. В. Шаханов, Л. В. Коршунова // Бюллетень сибирской медицины. – 2021. – № 20 (4). – С. 79–85.
4. Агапова, Ю. Р. Сравнительный анализ белковых фракций сыворотки крови при пневмониях и обострении ХОБЛ / Ю. Р. Агапова, А. В. Гулин, М. С. Саидов // Вестн. Авиценны. – 2013. – № 2 (55). – С. 88–93.